

kadınların sesi

ilerici kadınlar derneği yayın organıdır

EYLÜL 1975
YIL : 1 SAYI : 2

SÖMÜRÜSÜZ ve SAVAŞSIZ BİR DÜNYA !
emekçi kadınların çocuklarına bırakacakları en değerli mirastır.

BAŞYAZI

Barış ve Kadınlar

Dünyanın her tarafında kadınlar savaşa karşı bütün ilerici güçlerle birlikte elele bir mücadele sürdürüyorlar. Kadınlar neden barıştan yanadır? Yüzyıllardır ileri sürüldüğü gibi vücutça daha zayıf ve ürkek olduklarından mı? HAYIR! Kadınlar gerektiğinde Vietnam'da emperyalizme karşı, Şili'de faşizmin baskılarına karşı ve Ortadoğu'da işgalci İsrail saldırganlarına karşı olduğu gibi, erkekleriyle omuz omuza dövüşmekten geri kalmazlar. Savaşların en acı yanlarını kadınlar yaşamışlardır. Savaşlarda oğlunu, kızını kaybeden analar, kocasını kaybeden karılar, kardeşini yitiren bacılardır. Kadınlar sadece ölümlerden arta kalan acılara katlanmakla kalmayıp, aynı zamanda savaş artığı yıkıntı, açlık ve sefaletle yaşama mücadelesinde en çok ezilenlerdir.

Peki, herkesin insanca yaşayabileceği bir dünya kurmak mümkünken, kim ister çocuğu yetim-öksüz, karısı ya da kocası dul kalsın? Milyonlarca çocuk açlık ve yoksulluktan ölürken, milyarların savaşa harcanması neden? Silah fabrikatörleri kârlarına kâr katmak için, savaş kışkırtıcılığı yaparak, milyonlarca insanın alınteriyle elde edilen zenginlikleri heba ediyorlar. Savaştan, emperyalizmden yana olan ve ülkelerin ekonomi ve politikalarını ellerinde tutan egemen sınıflar, savaş tehlikesi varmış gibi göstererek, dış düşmanlıklar yaratarak, ülke içindeki işsizliği, pahalılığı, sınıflar arası mücadeleyi, eşitsizlikleri, sömürüyü halkın gözünden saklamak, hiç olmazsa ikinci plâna atmak çabasındalar.

Halbuki bugün artık barış bir hayal olmaktan çıkmış, bütün ilericilerin, emekçilerin, barışsever güçlerin çabalarıyla sürekli bir dünya barışının sağlanması yolunda umutlu adımlar atılmıştır. Kadınlar da, dünyanın her yerinde eşitlik mücadelesinde başarılı olabilmek için, bütün ilerici güçlerin birlikte yürüttükleri ortak «BARIŞ» mücadelesinde elele vermekteler.

Ülkemizde de kadınların barış için verecekleri mücadelede bu gerçekleri gözden ırak tutmamaları gerekiyor. Yüzyıllar boyu savaşın acılarını derinden hissetmiş, türkülerinde, ağıtlarında savaşın acısını dile getirmiş olan kadınlarımızın, hem gerçek eşitliğe kavuşmak, hem de çocuklarına daha mutlu ve yaşanası, savaşsız bir dünya kurmak görevleridir. Barışı sadece istemek yetmez, bunun için mücadele etmek gerekir. Kadınlarımız, Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu şartlarda barışı sağlama yolunda,

— ÜLKEMİZİ HER AN PATLAMAYA HAZIR BİR SİLAH DEPOSU DURUMUNA SOKAN NATO VE CENTO GİBİ SAVAŞ KIŞKIRTICISI ÖRGÜTLERDEN ÇIKILMASI,
— SOSYALİST ÜLKELER DE DAHİL BÜTÜN KOMŞU ÜLKELERLE SALDIRMAZLIK ANLAŞMALARI İMZALANMASI,
— ÜLKEMİZİ KÖLELEŞTİREN ÜSLERİN SÖKÜLMESİ, ABD İLE İMZALANMIŞ İKİLİ ANLAŞMALARIN YIRTILMASI

için mücadele etmelidirler.

Ne atom bombası
ne dünya konferansı

Bir elinde cımbız
bir elinde ayna
UMURUNDA MI DÜNYA!

Ama bizim, biz işçi ve emekçi kadınların ... eli tezgahta, taşta, aklımız evdeki çocuklarda, aş'ta...
Atom bombası da,
Helsinki Barış Koneransı da Dünya barışı da
Umurumuzda... UMURUMUZDA OLMAK ZORUNDA!.

İsterse olmasın...

- **Savaşta çocukları ve eşleri en öne sürülen biz...**
- Savaş TEHLİKESİ diye bizim EKMEK KAVGAMIZ, GREVLERİMİZ YASAKLANIR..
- **SAVAŞ ve SİLAHLANMA HARCAMALARINA AYRILDI diye fabrika, hastane, doğum evi, okul, çocuklarımıza yuva yapacak para KALMAZ...**
- Çıkmayacak savaşlar için, ya da kâr olsun diye çıkarılacak savaşlar için silâh satıyorlar diye, AMERİKASI AVRUPASI, bizim iliğimizi kemiğimizi sömürür. Bizi köle eder, işsiz, yoksul, cahil, bırakır...
- **Bir bomba, bir uçak düştüğünde BİR ananın BİN ananın yüreği, ÜLKENİN milyonları YANARKEN, uçak fabrikatörünün yüzü güler, yüreği ferahlar.**

• Savaşlardan kârlı çıkanlar SİLÂH FABRİKATÖRLERİ, zararlı çıkan EMEKÇİ HALKTIR!..

BİR ÖLÜM SAÇAN FANTOM UÇAĞI = 1500 YATAKLI TAM TEŞEKKÜLLÜ HASTAHANE.

**40 FANTOM UÇAĞI = 40 BİN AİLEYE EV.
1 FANTOM UÇAĞI = 20 BİN ÇOCUĞA YUVA.**

Kadınlar, yurdumuzda ve dünyada çocuklar öldürülmesin, şekerde yiyebilsin istiyorlarsa dünya başırışından ve silâhsızlanmadan yana, savaşlara karşı olmak zorundadırlar.

YALNIZ ASYA'DA HER YIL 100 BİN ÇOCUK A VİTAMİNİ EKSİKLİĞİNDEN ÖTÜRÜ KÖR OLUYOR. BİR ÇOCUĞU KURTARMAK İÇİN 45 LİRA YETTİĞİ HALDE, SİLÂHLANMAK İÇİN 4.500 MİLYON LİRA HARCANIYOR.

ANALARIN YÜREKLERİ KENDİ ÇOCUKLARINA VE DÜNYADAKİ TÜM ÇOCUKLARA DOĞAL BİR SEVGİYLE DOLUDUR. BUNDAN DOLAYI KADINLAR SAVAŞLARIN EN BÜYÜK DÜŞMANI, BARIŞIN EN DOĞAL DOSTLARI VE SAVUNUCULARIDIR.

Bir bomba, bir uçak daha satarım. Daha çok kâr ederim DİYE...

ayın konusu

SENDİKALARDA DAHA AKTİF OLALIM

Sıkıyönetimin kalkması ile hareketlenen işçi sınıfının sosyal ekonomik hareketlerine kadınların aktif olarak katıldığını izliyoruz. Ülkemizde olduğu gibi bütün dünyada çalışan kadınların sayısı artıyor. Artıyor ama kadınların çalışma hayatındaki geri durumu azalmıyor. Fabrikalarda en düşük ücreti alan kadın işçiler; ama bakkal ekmeği bize daha ucuz vermiyor. İşçi çıkarıldığında, çocuk doğurduğumuzda patron en önce bizleri kapının önüne koyar. İşteyken, bebelerimiz, çocuklarımız, anamızın, komşumuzun elinde sokaklarda sersefil. Bütün bu dertlerimizin pek çok sebebi var ama en önemlisi bizim çekingenliğimiz, sesimizi çıkarmamamız, erkeklerin işi diyerek sendikalarda çalışmamamızdan, kapısına bile uğramamamızdandır. Biz kadınlar, ücretlerimizi yükseltmek, işten atılmamak, bebemizi, çocuğumuzu gözümüz arkada kalmadan bırakacak fabrika içinde çocuk yuvası ve emzirme odası kurdurmak istiyorsak, sendikal mücadeleye en önde katılmalıyız. Yani şunları yapmamız gerekir:

- SENDİKASIZSAK İŞ YERİMİZE SENDİKA SOKMALIYIZ.
- PATRON YANLISI SENDİKAYA ÜYE İSEK, ORADAN ÇIKIP, DEVRİMCİ SENDİKAYA GEÇMELİYİZ.
- SENDİKAYA ÜYE OLMAK YETMEZ, LOKAL VE İŞ YERİ TEMSİLCİSİ, SENDİKADA YÖNETİCİ OLMAYA ÇALIŞMALIYIZ.
- HAFTADA EN AZ BİR KERE SENDİKAYA UĞRAMALI, GAZETESİNİ SON HARFİNE KADAR OKUMALIYIZ.
- TOPLU SÖZLEŞMELERE KADINLARLA İLGİLİ MADDE KOYDURMALI, GEREKİRSE BUNLAR İÇİN GREVE ÇIKMALIYIZ.
- SENDİKANIN EĞİTİMİNE VE KONGRELERİNE KATILMALIYIZ.

Çünkü Biz, işçi kadınların da erkeklerle omuz omuza ve yiğitçe mücadele verecek yüreğe ve akla sahip olduğunu biliyoruz.

ÇALIŞAN KADINLAR VE SENDİKAL ÇALIŞMA

Ülkemizde çalışan kadınların çok az bir kesimi sendikalı, üstelik sendikalı olmak da yetmiyor, özellikle kadın işçiler ya sendikalarına sahip çıkamıyor ya da sendikalar kadın işçilerin sorunlarına eğilmiyor. Aşağıda, sendikalı, sendikasız kadınlarla bu konuda yaptığımız röportajı okuyacaksınız.

FATMA GÜNEL — MADEN - İŞ ÜYESİ (Montör işçi)

— İş yerinde sendika var mı? Niteliği?

— İş yerimizde sendika var. Sendikamız Maden - İş, DİSK'e bağlı, gitgide büyüyen, bugün Türkiye'deki sendikaların en iyisidir. Bütçesi fazladır. Üyesi çoktur. Güçlü ve bütündür. Devrimci bir sendikadır.

— Kaç yıldır sendikalısın?

— Ben 7 senedir çalışıyorum ama 10 aydır sendikalıyım. Atölyede ufak işlerde çalıştım. Sendika yoktu, 7 senem boş boşuna yandı. 16 yaşımdan beri çalışıyorum. 23 yaşındayım, sendikalı olsaydım en azından sigortalı olurdum.

— Sendikadan beklediğiniz nelerdir?

— Bütün işçiler için sosyal hakların ve işçi arkadaşların ne gibi dertleri varsa yapmalıdır. Sendika iş yerinde işçiler adına iyi bir toplusözleşme imzalamalıdır. Sendika bütün işçi kardeşlerimizin hakları için uğraşmalı, Sarı sendika olmamalı, işçilerle beraber, bir bütünlük içinde çalışmalıdır.

— Kadın işçiler olarak siz ne yapmalısınız?

— İlk önce sendikada aktif olarak çalışmalıyız. Kendimizi erkeklerden aşağı düzeyde görmemek ve erkekler nasıl haklarına sahip çıkıyorsa, bizler de kendi haklarımızı almak için uğraşmalıyız. Biz kadınlar erkeklerle beraber omuz omuza mücadele etmek zorundayız, sarı sendikalara ön vermemeliyiz.

— Sendika toplantılarına katılıyor musun?

— Sendika eğitimlerine katılıyorum çünkü işçi sınıfı için çok faydalı. En azında bilinçleniyorum ve kendi davama sahip çıkmak için uğraşıyorum.

BANU GÖKSAL — Orman Yüksek Mühendisi

— Kamu kesiminde çalışan teknik elemanların kadın-erkek sendikal hakkı, dolayısıyla toplu sözleşme ve grev hakkı yoktur. Bunun için bizim sendikal sorunlarımızdan çok sendikalaşmak sorunumuz vardır. Bence tüm çalışanlar arasında yapay çelişkilerin aşılması ve tüm emekçilerin birliğinin sağlanabilmesi sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme haklarının elde edilmesi ile mümkündür. 1971 Martında memurların sendikal hakları (toplu sözleşme ve grev hakkı zaten yoktu) da elinden alındı. Oysa Anayasa 46. maddesinde «Bütün çalışanlar sendika kurabilir» diyor. Genel olarak çalışanlar, özel olarak da teknik elemanlar üzerinde egemen çevrelerin gün geçtikçe yoğunlaşan ekonomik ve anti-demokratik baskılarından kurtulabilme yolunda ilk adım, toplu sözleşme ve grev haklarını içeren sendikalaşma hakkının alınmasıdır.

SUNA ÖZÇELİK PETROL - İŞ ÜYESİ (İlâç işçisi)

1,5 yıldır çalışıyorum ve 1,5 yıldır sendikalıyım. Sendikalı olmakla greve gidebiliyorsun, toplu sözleşmen oluyor. Ama sendikamızın daha fazla ücret talep etmesini isterim. İkramiyelerin herkeze belirli zamanda verilmesini isterim. Kadın-erkek eşit çalıştığına göre eşit ücret alması sağlanmasını talep ederim. Ben sendika toplantılarına katılmıyorum çünkü sendikanın böyle toplantıları olmuyor. Sadece dergisi dağıtılıyor. Aslında sendikanın başka sendikalarda olduğu gibi eğitim toplantıları olsa hepimizin yararına.

HAYRİYE ZORLU (Tekstil işçisi)

Sendikamız var. DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası. Ben üç yıldır çalışıyorum Ama 5 aydır sendikalıyım. Bence sendikanın en büyük faydası işçiye ekonomik haklar almasıdır. Örneğin biz sendikalı olduğumuzdan beri ikramiye, çocuk zammı, yakıt parası, izin ücreti vs almaya başladık. Sendika toplantılarına her zaman katılıyoruz. İşçilerin bütün haklardan istifade etmesi için çalışmasını istiyoruz. Mesela, benim çocuğuma baktıracak kimsem yok, bunun için iş yerimizde bir kreş açılmasını ve bundan benim gibi çalışan bütün annelerin yararlanmasını isterim.

TÜRKİYE'DE KADINLAR YILINI KİM NASIL KUTLUYOR?

MEKSİKA'DA YAPILAN ULUSLARARASI KADINLAR KONFERANSI ORTAK BİLDİRİSİNDEN SEÇMELER :

KADINLARA EŞİT İŞE EŞİT ÜCRET VE DAHA İYİ ÇALIŞMA KOŞULLARI SAĞLANMALIDIR.

KADIN'I AŞAĞILAYAN, HOR GÖREN VE ALINIR SATILIR MAL SAYAN GERİCİ İDEOLOJİ İLE MÜCADELE EDİLMELİDİR.

Her sabah yedilerde kalkan kadınlardanım ben
Her sabah Sami'ciğimin kahvesini kendi elimle pişirir
Kendi elimle içiririm
Sonra haberleri dinleriz radyodan
Yedibuçuk ajansından
Anlamam
Öyle hükümet meselelerinden filan
Sami anlattıydı
Personel kanunuymuş neymiş
Senelerdir bekletirlermiş
Hiç iyi değilmiş halimiz

Bari kaldırsalar
Amerikalılar
Şu ambargoyu
Rahat edeceğiz
Samiciğim işe gidince
Gazetelere bakarım biraz
Daha çok da
Tefrika roman
Resimli roman
Foto roman
Sonra çarşıya çıkarım
İyisini kaçırmam hiç bir şeyin
İyisini ve de ucuzunu

Sami de pek beğenir bu huyumu.
Söylemez ama
«Kadın kısmı şımartılmaya gelmez» der
Sonracığıma diyeceğim
Bir pahalılık, bir pahalılık
El süremez olduk domatese, patlıcana
«Oturtmasını iyi pişiririm patlıcanın öğünmek gibi olmasın!»
Kayınvaldem öğrettiydi
Rahmetli,
İyi kadındı, neme lazım
Sonracığıma cancağızım...

Evet sevgili okuyucular. Bu şiir bu minval üzere sürer gider. Ta ki... Evet ta ki, ne acıklı ne gülünç, ama besbelli boğucu öyküsünü kendi ağzından dinlediğimiz bu hanım, kendini evinin dar çemberinden kurtarsın biraz... Gündelik sıkıntılarının, dertlerinin, geçim darlığının nedenlerini biraz çevresinde, biraz içinde yaşadığı düzende aramaya başlasın.

Patlıcan mı pahalılandı, hayat pahalılığı mı artıyor? Neden diye sormasını öğrensin... Birkaç parababasını daha zengin etmek pahasına kendisinin ve kendisi gibi nicelerinin, işçi kadınların, emekçi kadınların, ev kadınlarının, dar gelirlilerinin, ne sıkıntılar çektiğini görsün. Ve dertlerin tek kaynaktan geldiğini, ortak olduğunu görsün, anlasın. Dünyadaki savaşların, açlığın, sefaletin, haksızlıkların, bütün insanlığın yararlanması gereken zenginliklerin üç-beş elde toplanışının nedenlerini sorsun bir... Onun şu küçük dünyasına kadar sızıp da patlıcanını pahalılaştıran sosyal düzenin acımasızlığını görsün.

İşte o zaman, bu hanım, kendisi gibi ezilen, hayat pahalılığının, yarı cehaletin ağır yükünü omuzlarında taşıyan milyonlarca kardeşiyle birlikte, evet hep birlikte, bozuk olan, adaletsiz olan, yanlış olan herşeye karşı örgütlü mücadele edebileceğini görecektir.

Bu örgütlü mücadeleyi **İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ** içinde birleşerek sürdürelim.

mektup köşemiz

derdimize çare gerek!

Bu mektubu yazarken sadece kendi dertlerimi değil, Türkiye'de okuma olanağı bulamamış binlerce genç kızın derdini dile getirmiş oluyorum. 13 yaşımda aileme bir katkıda bulunmak için çalışma hayatına atıldım. Bu yüzden tahsilime devam edemedim ama edemezdim de çünkü okuyabilmem için maddi olanaklarımız, yeterli değildi. Küçük olduğum için fabrikalar kabul etmedi, bir tanıdığın yardımıyla ev işlerinde çalışmaya başladım. Aldığımız para ancak kira ve boğazımıza yetiyordu, ev işlerine en fazla bir sene dayanabildim, ondan sonra dokuma fabrikasında üç sene geceli gündüzlü olarak çalışmaya başladım, fakat ücreti yeterli değildi, ayrıca bütün gün hiç oturmaksızın, ayakta çalışmak arkadaşlarımızın en çok yakındığı konulardan biriydi. Ücret yetersizliğinden oradan da ayrıldım ve bir parfüm fabrikasına girdim. Gündüz on bir saat çalıştıktan sonra daktilo kurslarına devam ettim. 4 ay kurs gördükten sonra mezun oldum. Bu sefer de ilkokul mezunu olduğum için iş bulmakta yine zorluk çekmeye başladım. Benim durumumda binlerce genç kız olduğuna inanıyorum. Bütün bu zorluklar neden? Maddi olanaklarımız olmayıp da tahsilimizin yarım kalması bizim suçumuz mu? Bütün bunların sebebini bilebilmek, çaresizliğimize çare bulmalı. Dileğim 1975 Kadınlar Yılında Türk Kadınları da kendi dertlerini dile getirsin ve bunlara elbirliği ile çözüm arasın.

Zennure Epik

bize kim dost?

Sevgili Kadınların Sesi Gazetesi, size bu mektubu yazmamın nedeni bir gazete haberi: 6.8.1975 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde çıkan bu haberde şöyle yazıyordu: «İzmir Ticaret Odası Başkanı Dündar Soyer, ev hanımlarının rasyonal olmayan harcamalardan kaçınmalarını önererek, «ev hanımlarımız artık eskilerden yeni yapmasını da öğrenmeli, tamir edilmiş eşyayı hor görmemeli» diyor. Kendine salkım elaleme talkım veren bu bay daha da ileri gidiyor ve sonbaharda okulların açılacağını, çocuklarımızın okul masraflarını «en sade en ucuz» şekilde sağlamamızı tavsiye ediyor. Sayın başkanın, dar gelirli memur ve işçi ailelerinin, çocuklarının zaten yıllardır yeni yüzü görmediklerinden habersiz olduğu meydanda. Anlaşılan bu ticaret erbabı herkezi kendileri gibi bellemişler. Har vurup harman savuran cinsinden zannediyorlar. Eğer yüzümüze baka baka bizle alay etmiyorlarsa, sayın Dündar Soyer bu nasihatlerini yapsa yapsa önce kendi karısına sonra da yakın dostlarına yapıyordur. Bu mektubu yayınlarsanız çok memnun olurum, böylelikle kimin dost kimin düşman olduğu iyice ortaya çıkar.

Selamlar.
Nevin Demiroğlu

BİR KONU

Faşizm ve Şili'li kadınlar

İki yıl önce, 11 Eylül 1973'te Şili'deki ilerici yönetim faşist cunta tarafından kanlı bir biçimde ezilmişti Cuntanın sayısız cinayetlerinin kurbanlarından birisi olan Şili'nin ünlü halk ozanı Viktor Hara'nın karısı Coan, bize iyi tanıdığı iki Şili'li kadını anlatarak, faşizm ve gericiliğin kimlerin işine yaradığını gösteriyor:

«İzabel, orta sınıftan bir ev kadınıydı Günlük yaşantısı şöyle özetlenebilir: Sabah yatakta hizmetçisi tarafından sunulan kahvaltı- arkadaşlarıyla telefon görüşmeleri- arabasıyla bir alışveriş gezintisi -sonra berber- ardından yorucu konken partisine hazırlık olarak kısa bir öğle uykusu. Çocukları özel okullara gider ve «çok meşgul» olan annelerini pek az görürler. İlerici bir hükümetin yönetime geçmesiyle ilk paniğe kapılan, evine yiyecek depolayan o olmuştu. Yepyeni tavalarını sallıyarak, sokaklarda «açız» diye bağırıp hükümet aleyhinde gösteri yapan kadınların arasında o da vardı. Faşist darbenin ertesi günü, İzabel faşistlere solcu bir komşunun evini yağmalamaları için yol gösteriyordu.

Şili'de faşist cunta tarafından kurşuna dizilen bir yurtseverin yakınları mezarının başında.

«Roza, bir emekçinin karısıdır. Önceleri kentin kenar mahallelerinden birinde tenekeden bir gecekonduda oturur, çocukları yarı çıplak, çamurlar içinde emekliyerek yürümeyi öğrenirlerdi. Kocası bazen çalışırdı, bazen ise işsiz kalırdı. Roza da eve çamaşır alırdı, ama bunun getirdiği para da çok azdı. İlerici Allende hükümeti başa geçtikten sonra, Roza 3 odalı küçük bir tahta eve kavuştu. Sağlık hizmetleri artık yakın ve parasızdı, çocuklara da bedava süt dağıtılıyordu. Kanlı cunta gelir gelmez ilk iş olarak diğer ilericilerle birlikte Roza'nın kocasını da tutukladı, ardından çocuklara dağıtılan sütü kesti Ama Roza artık yoksulluk ve ezilmenin bir alınyazısı olmadığını anlamış, yeryüzünde barış, demokrasi ve özgürlük için mücadele eden yüzbinlerce kadının arasına o da katılmıştır.»

ŞİLİ'DE ZAFER İZABELLERİN DEĞİL, ROZA'LARIN OLACAKTIR.

KADINLARA İŞ BULMADA, TERFİLENDİRİLMEDE EŞİTLİK TANINMALI, TÜM ÇALIŞANLARA SENDİKALAŞMA HAKKI SAĞLANMALIDIR.

KADINLAR YURT VE DÜNYA SORUNLARIYLA DAHA YAKINDAN İLGİLENEBİLMELİ, ÇÖZÜMLERİNE KATKIDA BULUNABİLMELİDİRLER.

KADINLAR, IRKÇILIĞA, SÖMÜRGECİLİĞE KARŞI MAZLUM HALKLARIN EŞİTLİK VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİNİ DESTEKLEMELİ, SAVAŞ KIŞKIRTICILIĞINA KARŞI DÜNYA BARIŞINI SAVUNMALIDIRLAR.

KADIN EMEKÇİLER bütün yurtta ekonomik ve sosyal haklar için YİĞİTÇE DİRENİYORLAR!

PHİLİPS'TE
Uluslarası dev tekellerden biri olan Philips fabrikasında, 200'ün üstünde kadın işçi çalıştığı halde, 6 yaşına kadar olan çocuklar için kreş (çocuk yuvası) açmayı kabul etmemiştir. Bu ve diğer ekonomik ve sosyal hakları elde etmek için, aralarında dernek üyelerimizin de bulunduğu Philips işçilerinin başlattığı grevleri kutlu, verdikleri bilinçli mücadele hepimize örnek olsun.

ORKO'DA
Sosyal-İş Sendikasına bağlı ORKO işçileri sıkıyönetimin kalkmasıyla birlikte greve çıkmışlardır. İşçilerin sendikaya girmesini önlemek isteyen işveren 65 işçiyi işten atmış ve başka yerlere sürmüştür. Ancak işçiler işverenin bu baskılarından yılmamış, sendikalaşmak ve işlerine son verilen arkadaşlarının tekrar işe alınmalarını sağlamak için direnişe geçmişlerdir. Yıllarca asgari ücretle, günde 10, 12 saat çalışan ve çoğu kadın olan ORKO işçileri haklarını dayanışarak alacaklarını görmüşlerdir. ORKO işçilerinin haklı davasını destekleyen Derneğimiz üyeleri Üsküdar'daki grevi ziyaret etmiş ve grevdeki arkadaşlarımıza başarılar dilemişlerdir.

KAZA MI, CİNAYET Mİ?
8. 8. 1975 tarihli Hürriyet Gazetesinden
Adana'nın çevre köylerinde tarım işçisi olarak çalışan 23 kadın, traktör sürücüsünün dikkatsizliği yüzünden Yüreğir sulama kanalında boğularak öldü. Traktör romörkünde hayvan gibi taşınmakta olan kadınlar, üç yıl önce aileleriyle birlikte Urfa ve yöresinden çalışmak üzere Adana'ya gelmişlerdi ve yurdumuzun bütün yoksul köylüleri ve tarım işçileri gibi, sigortasız, sendikasız, boğaz tokluğuna insanlık dışı şartlarla çalıştırılmaktaydılar. Bu bir kaza değil, cinayettir Katilleri, onları bu şartlarda çalışıp, taşınmaya mahkum eden sermaye düzenidir.

BEREC'DE
Berec Pil fabrikasında çoğu kadın yüzlerce işçi «arkadaşlarımız işe geri alınsın» «Hamile kadınları tezgah başında çocuk düşürmeye zorlayan çalışma koşulları değişsin» diye direndiler. Derneğimiz üyeleri direnişin ilk gününde Berec işçilerini ziyaret ederek, mücadelelerinde kendilerine başarı dileyen pankartlar götürmüşlerdir.

sendikalarımıza sahip çıkalım!

DERNEĞİMİZ'DEN HABERLER

Derneğimizde ücretsiz olarak yapılmaya başlayan çocuk muayene ve tedavi çalışmaları geniş ilgi ile karşılanmıştır. Böylelikle, ülkemizde yoksulluk ve işsizliğin doğurduğu yetersiz ve yanlış beslenmenin çocuklarımız üzerindeki olumsuz etkileri yanında, halkımızın sosyal haklardan ne denli yoksun olduğu, kreş ve yuvaların eksikliğinin ve eğitimin yetersizliğinin önemi bir kez daha görülmüştür.

KADINLARIN SESİ GAZETESİNİ OKU, OKUT.

ABONE OL, ABONE BUL,

Derneğimiz yayınladığı bir broşürle yurdumuzda 13-14 milyon gerçek işsiz bulunduğunu ve kadınların bu durumdan en çok etkilendiklerini açıklamışlardır. İşsizlik, Pahalılık ve Kadınlar başlıklı broşürde işsizlikten ve pahalılıktan kapitalist düzen ve sermaye sınıfının sorumlu olduğu, pahalılık hızla artarken gerçek işçi ücretlerinin gerilediği belirtilmiş, kadınlarımız Derneğimiz **ve sendikaları yoluyla işsizlik** ve pahalılıkla mücadeleye çağrılmıştır.

Duyuru

Eylül ayından itibaren Derneğimizde Okuma Yazma ve İlkokul Diploma Kursu açılmıştır. Kursa katılmak isteyenler Derneğimiz adresine müracaat edebilirler.

Duyuru

Cumartesi günleri saat 11'den itibaren çocuk doktorumuz İlerici Kadınlar Derneğinde ücretsiz muayene ve tedavi yapacaktır

ANA-ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE SOHBET

anne olacaklara öğütler

TEMİZ HAVA VE HAREKET: Günde en az bir saat açık havada yürüyüş yapmak faydalıdır. Ağır şeyler kaldırmamak lâzımdır.

UYKU VE İSTİRAHAT: Geceleri sekiz saat uyumalı, erken yatıp erken kalkmalıdır. Ayrıca öğle yemeğinden sonra bir saat kadar yatarak istirahat etmelidir.

DENİZ: Sekizinci aya kadar denize girilebilir, yalnız son aylarda yüzmekten çok sadece girilip hareket edilir.

BANYO: Sekizinci aydan sonra yalnız duş şeklinde banyo yapılabilir.

DİŞ BAKIMI: Gebelik esnasında diş çürükleri süratle ilerlediğinden görülür görülmez tedavi ettirilmelidir. Tedavi olamayanların çektirilmesinde bir mahzur yoktur.

KABIZLIK: Bağırsak tenbelliği gebelikte en çok rastlanan bir durumdur. Bunu önlemek için her sabah kahvaltıdan sonra tuvalete gitmek ihtiyat haline getirilmelidir. Kâfi derecede sıvı alınmalı, taze meyva, yeşil sebze, kuru erik, sebzeli yulaf ezmesi yemekte fayda vardır.

MEME BAKIMI: Yedinci aydan itibaren memeler temiz tutulmalı; geniş ve rahat sütyenler kullanılmalıdır. Meme uçları Lasenilli merhemlerle yumuşatılmalıdır.

KARINDAKİ ÇATLAKLAR: Karın derisindeki çatlaklara bazen badem yağı faydalı olabilir.

GİYİM: Hafif ve gevşek, omuzdan askılı elbiseler giyilmeli, çorap lâstiği ve korse kullanılmamalıdır. Ayakkabılar 3—4 cm. topuklu yumuşak ve rahat olmalıdır.

CİNSEL HAYAT: Gebelik boyunca cinsel hayat seyrek ve dikkatli olmalı, sekizinci aydan itibaren tamamen kesilmelidir.

İLAÇ: Gebelik süresince doktor vermedikçe hiçbir ilaç kullanılmamalıdır.

VİTAMİNLER VE KALSİYUM: Demir ihtiva eden vitamin hapları yine doktor tavsiyesi ile alınır, altıncı aydan sonra kalsiyum çocuk kafa kemiklerini sertleştirdiğinden alınmamalıdır.

ÇALIŞMA HAYATI: Bedenen çalışanlar ağır işleri bırakmalı ve doğumdan üç ay önce işten ayrılmalıdırlar.

Kadın Doğum Müt. Dr. TUĞRUL KOLANKAYA

Rahat bir gebelik ve sağlıklı bir çocuk doğumu için yukarda belirtilenleri sağlayacak parasal gelir ve insanca çalışma, yaşama koşulları, emekçi kadınların pek çoğu için bir hayaldir.

Bu gün için hayaldir ama, örgütlü mücadele vermemizin gerçeğini de bir kere daha açıkça göstermektedir.

Kadının hayatında büyük önem taşıyan gebelik ve doğum, aslında tabiî bir olaydır; fakat doğuma iyi hazırlanmayan anne bu tabiî olayı pek sıkıntılı bir şekilde geçirebilir; üstelik çocuk sağlıksız ve sakat doğabilir. Aşağıdakilere dikkat edilirse gebelik ve doğum daha rahat seyredebilir.

BESLENME

Gebelik esnasında anne yalnız kendisi için değil, rahmindeki bebeğin de gelişmesi için besleyici maddeler sağlamak zorundadır.

PROTEİN: Vücudun yapı taşı olan proteini bol almak gereklidir. Günde bir litre süt içmeli, tuzsuz olmak şartı ile bol beyaz peynir, yağsız et, tavuk veya balık gibi çeşitli proteinli besinler günde bir veya iki öğün yenmeli, enaz bir yumurta içmeli, haftada bir karaciğer yemelidir.

— **KARBONHİDRAT:** Hamur işleri, hamur tatlıları gebe için faydalı besinler değildir. Bal, reçel, komposto ve sütlü tatlılar yenebilir. Ekmek olarak günde üç dilim buğday ekmeği yenmelidir.

— **SEBZE:** Her öğün bilhassa taze sebze yenmesi faydalıdır. Sebzeler bağırsakların iyi çalışmasını temin eder.

— **Tereyağ veya Margarin:** Günde an fazla dolu bir yemek kaşığı yenir.

— **MEYVA:** Bol bol yenmeli, suları sıkılıp içilmelidir.

— **Tuz:** Bilhassa son üç ayda tuzu iyice azaltmak lazımdır.

— **İÇKİ, MADEN SUYU, GAZOZ** emsali içkiler ve Karbonat içmemek lâzımdır. Tiryakiler günde üç sigara içebilirler.

Bir ay süresince bir ile birbuçuk kilodan fazla kilo alınmamalı, bu miktar geçilirse karbonhidratlı yiyecekler azaltılmalıdır. Bütün gebelik süresince en fazla 10-12 kilo alınabilir.

GİDECEĞİ YER

İlerici Kadınlar Derneği adına sahibi : **BERİA ONGER**
★
Sorumlu Yazıişleri Müdürü : **ZUHAL MERİÇ**

Yazışma adresi : Emniyet Mah. Taşkent Sok 13-B Çeliktepe, 4. Levent İSTANBUL
Fiyatı : 150 kuruş

Yıllık abonesi : 18,— T.L.
★
Baskı : KARACA OFSET

İlân fiyatı : Tek sütun cm'i 5 T.L.
★
Son baskı tarihi : 30. 8. 1975